CRIV 56 **COM 495**

DE KAMER BE
LA CHAMBRE BE

NIET CITEREN ZONDER BRONVERMELDING
De definitieve versie bevat ook de integrale vertaling. De bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen.

NE PAS CITER SANS MENTIONNER LA SOURCE
La version définitive comprend aussi la traduction intégrale. Les annexes sont reprises dans une brochure séparée.

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

VOORLOPIG VERSLAG

COMPTE RENDU PROVISOIRE

Commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen

Commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions

Woensdag

04-11-2026

Voormiddag

Mercredi

04-11-2026

Matin

De teksten werden nog niet door de sprekers nagezien. Zij kunnen hun correcties schriftelijk meedelen vóór

09-10-2026, om 16 uur

aan de Dienst Integraal Verslag.

e-mail: CRIV@dekamer.be

Les textes n'ont pas encore été révisés par les orateurs. Ceux-ci peuvent communiquer leurs corrections par écrit avant le

09-10-2026, à 16 heures

au Service du Compte rendu intégral.

e-mail: CRIV@lachambre.be

N-VA	*Nieuw-Vlaamse Alliantie*
VB	*Vlaams Belang*
MR	*Mouvement Réformateur*
PS	*Parti Socialiste*
PVDA-PTB	*Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique*
Les Engagés	*Les Engagés*
Vooruit	*Vooruit*
cd&v	*Christen-Democratisch en Vlaams*
Ecolo-Groen	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen*
Anders.	*Anders.*
DéFI	*Démocrate Fédéraliste Indépendant*
INDEP-ONAFH	*Indépendant – Onafhankelijk*

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		*Abréviations dans la numérotation des publications :*	
DOC 56 0000/000	*Parlementair stuk van de 56e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*	*DOC 56 0000/000*	*Document parlementaire de la 56e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*	*QRVA*	*Questions et Réponses écrites*
CRIV	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag*	*CRIV*	*Version provisoire du Compte Rendu Intégral*
CRABV	*Beknopt Verslag*	*CRABV*	*Compte Rendu Analytique*
CRIV	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*	*CRIV*	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*
PLEN	*Plenum*	*PLEN*	*Séance plénière*
COM	*Commissievergadering*	*COM*	*Réunion de commission*
MOT	*Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)*	*MOT*	*Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
www.lachambre.be
e-mail : publications@lachambre.be

INHOUD

Vraag van François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De voorwaarden voor de toekenning van een leefloon voor verslaafden" (56018334C) 1
Sprekers: **François De Smet**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid,

Vraag van Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De aanbevelingen van het Cerac in het beleidsdomein maatschappelijke integratie en grootstedenbeleid" (56018724C) 1
Sprekers: **Jeroen Van Lysebettens**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Samengevoegde vragen van 3
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De armoedebarometer" (56019372C) 3
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De armoedebarometer 2026 en de gevolgen van de sociale hervormingen" (56020398C) 3
Sprekers: **Jeroen Van Lysebettens**, **Ellen Samyn**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Vraag van François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het fors terugschroeven van de federale voedselhulp aan de Restos du Coeur" (56019505C) 6
Sprekers: **François De Smet**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Samengevoegde vragen van 8
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het aantal leefloontrekkers dat hoger ligt dan het aantal werklozen" (56019968C) 8
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De grote verschuiving van personen die hun werkloosheidsuitkering verloren richting het leefloon" (56020025C) 8
- François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De Belfiusstudie over de lokale financiën en de druk op de Brusselse 8

SOMMAIRE

Question de François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La conditionnalité de l'octroi du RIS pour les bénéficiaires souffrant d'addictions" (56018334C) 1
Orateurs: **François De Smet**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes,

Question de Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les recommandations du Cerac en matière d'intégration sociale et de politique des grandes villes" (56018724C) 1
Orateurs: **Jeroen Van Lysebettens**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Questions jointes de 3
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le baromètre de la pauvreté" (56019372C) 3
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le baromètre de la pauvreté 2026 et les conséquences des réformes sociales" (56020398C) 3
Orateurs: **Jeroen Van Lysebettens**, **Ellen Samyn**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Question de François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La réduction significative de l'aide alimentaire fédérale aux Restos du Coeur" (56019505C) 6
Orateurs: **François De Smet**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Questions jointes de 7
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le nombre de bénéficiaires du RIS dépassant le nombre de chômeurs" (56019968C) 7
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le grand basculement des personnes exclues du chômage vers le revenu d'intégration" (56020025C) 7
- François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'étude de Belfius sur les finances locales et la pression sur 7

OCMW's" (56020208C)
Sprekers: **Marie Meunier**, **Ellen Samyn**, **François De Smet**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Samengevoegde vragen van 11
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De financiering van de tewerkstelling onder artikel 60" (56020069C) 11
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De impact van de besparingen van de Vlaamse regering op de arbeidstoeleiding van leefloners" (56020327C) 11

Sprekers: **Marie Meunier**, **Ellen Samyn**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Vraag van Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De gevolgen van de werkloosheidshervorming voor het OCMW en de begroting van de stad Bergen" (56020070C) 13
Sprekers: **Marie Meunier**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Vraag van Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het arrest van het Grondwettelijk Hof van 10 september 2026" (56020071C) 14
Sprekers: **Marie Meunier**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Samengevoegde vragen van 15
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief aan de OCMW's in verband met de beschikbaarheid voor werk" (56020470C) 15
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief over de werkbereidheid en de overlap met de RVA" (56020531C) 15
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief over de werkbereidheid en het medisch oordeel" (56020532C) 15
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De aan de OCMW's gerichte omzendbrief betreffende de 15

les CPAS bruxellois" (56020208C)
Orateurs: **Marie Meunier**, **Ellen Samyn**, **François De Smet**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Questions jointes de 11
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le financement des articles 60" (56020069C) 11
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'impact des économies au niveau flamand sur l'accompagnement à l'emploi des bénéficiaires du RIS" (56020327C) 11

Orateurs: **Marie Meunier**, **Ellen Samyn**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Question de Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'impact de la réforme du chômage sur le CPAS et le budget de la ville de Mons" (56020070C) 13

Orateurs: **Marie Meunier**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Question de Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'arrêt de la Cour constitutionnelle du 10 septembre 2026" (56020071C) 14
Orateurs: **Marie Meunier**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Questions jointes de 15
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire adressée aux CPAS concernant la disponibilité au travail" (56020470C) 15
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire sur la disposition au travail et le chevauchement avec l'ONEM" (56020531C) 15
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire sur la disposition au travail et les avis médicaux" (56020532C) 15
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La circulaire relative à la mise à l'emploi adressée aux CPAS" 15

werkbereidheid" (56020560C)
- Anne Pirson aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De aan de OCMW's gerichte omzendbrief betreffende de werkbereidheid van leefloongerechtigden" (56020568C)
- Sarah Schlitz aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief met nog strengere voorwaarden voor maatschappelijke bijstand" (56020581C)
Sprekers: **Ellen Samyn**, **Sarah Schlitz**, **Jeroen Van Lysebettens**, **Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid, **Anne Pirson**

(56020560C)
- Anne Pirson à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La circulaire sur la disposition au travail adressée aux CPAS" (56020568C)
- Sarah Schlitz à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire conditionnant encore plus sévèrement l'aide sociale" (56020581C)
Orateurs: **Ellen Samyn**, **Sarah Schlitz**, **Jeroen Van Lysebettens**, **Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes, **Anne Pirson**

Commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen

van

WOENSDAG 04 NOVEMBER 2026

Voormiddag

_____

Commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions

du

MERCREDI 04 NOVEMBRE 2026

Matin

_____

Le développement des questions commence à 14 h 40. La réunion est présidée par M. Denis Ducarme.
De behandeling van de vragen vangt aan om 14.40 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Denis Ducarme.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.
De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 Question de François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La conditionnalité de l'octroi du RIS pour les bénéficiaires souffrant d'addictions" (56018334C)
01 Vraag van François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De voorwaarden voor de toekenning van een leefloon voor verslaafden" (56018334C)

01.01 **François De Smet** (DéFI): Madame la ministre, selon un article de l'hebdomadaire *Humo*, une nouvelle mesure impose aux bénéficiaires du revenu d'intégration sociale (RIS) souffrant d'une addiction, de suivre un accompagnement professionnel sous peine de risquer la perte de leur droit au revenu d'intégration. Cette mesure viserait plus particulièrement les personnes en dépendance par rapport à l'alcool ou aux stupéfiants.

Je voulais simplement obtenir plus d'informations. Quel est le contenu et quelle est la base juridique de cette mesure? Quelles sont les conditions de constatation et les critères d'évaluation? Le cas échéant, quel est l'impact de ces conditions sur le taux de pauvreté et de non-recours aux droits sociaux?

01.02 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: Monsieur De Smet, le projet de loi concerné, à savoir le projet de loi n° 56K1721 auquel se rapporte votre question, vient juste d'être examiné en détail, tout comme il l'avait été le 6 octobre dernier. Je vous renvoie dès lors pour ma réponse au compte rendu de la discussion de ce projet de loi.

01.03 **Le président**: C'est vrai qu'on en a parlé juste avant.

01.04 **François De Smet** (DéFI): Oui, j'aurais dû poser la question il y a un certain temps. J'aurais sans doute dû la retirer, mais je n'arrive pas à suivre tous les travaux législatifs. Je consulterai les comptes rendus.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

02 Vraag van Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De aanbevelingen van het Cerac in het beleidsdomein maatschappelijke integratie en grootstedenbeleid" (56018724C)
02 Question de Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les recommandations du Cerac en matière d'intégration sociale et de politique des grandes villes" (56018724C)

02.01 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ook deze vraag heeft al een geschiedenis. Ik heb ze na de zomer ingediend. We werden toen geconfronteerd met verschillende gevolgen van de klimaatcrisis: extreme temperaturen met duizenden hittedoden tot gevolg, extreme droogte met schade aan de economie en

de infrastructuur en een extreme natuurbrand in de Hoge Venen.

Onze regeringen toonden zich nogal afwezig. Bovendien waren we maar beperkt voorbereid. Nochtans heeft het Centrum voor Risicoanalyse van Klimaatverandering (Cerac) in december vorig jaar een lijvig rapport opgeleverd met verschillende aanbevelingen aan de verschillende regeringen, in het bijzonder aan de federale regering, over de aanpak van de klimaatcrisis.

Ik weet niet of u dat rapport hebt gelezen, maar ik heb er toch een aantal vragen uit gedestilleerd. De impact van de klimaatcrisis treft immers niet iedereen in dezelfde mate. We weten dat er in dichtbebouwde steden nood is aan meer groen om het hitte-eilandeffect te verminderen. Mensen met een laag inkomen kunnen zich bovendien moeilijker organiseren om de koelte te behouden. Het is dan ook zaak om werk te maken van een gedifferentieerd beleid, bijvoorbeeld binnen uw bevoegdheden inzake Grootstedenbeleid en Maatschappelijke Integratie.

Ten eerste, in welke mate grijpt u als minister van Grootstedenbeleid uw bevoegdheid aan om daarin een verschil te maken? Uit de eerste analyse van Sciensano bleek dat de dodelijkheid van hittegolven in steden en grootstedelijke gebieden groter is dan in landelijke gebieden. Dat biedt u een gelegenheid om vanuit uw bevoegdheid op dat vlak iets te doen, al was het maar door de acties van de gewesten en gemeenschappen te coördineren.

Ten tweede, is er binnen het federale hitteplan aandacht voor kwetsbare groepen, bijvoorbeeld via de OCMW's? Dat is althans wat ik begrijp uit het antwoord van minister Vandenbroucke, aan wie ik vergelijkbare vragen heb gesteld.

Ten derde, bestaat er een beleid om koeling betaalbaar te maken voor kwetsbare huishoudens, zoals dat 's winters gebeurt voor verwarming, waarvoor verschillende sociale fondsen bestaan?

02.02 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mijnheer Van Lysebettens, wat het grootstedenbeleid betreft, zijn mijn bevoegdheden beperkt. Het stedelijk klimaatbeleid en ook de belangrijkste bevoegdheden inzake huisvesting, ruimtelijke ordening en milieu behoren tot de bevoegdheden van de gewesten. Ik beschik dan ook niet over specifieke bevoegdheden of middelen om maatregelen tegen bijvoorbeeld hitte-eilanden of extreme temperaturen te financieren. Het beheer van hittegolven gebeurt via het plan Hittegolf en Ozonpieken van de FOD Volksgezondheid, die ook bevoegd is voor de daarin voorziene maatregelen ten aanzien van kwetsbare groepen. Ook de maatregelen rond betaalbare koelsystemen behoren hoofdzakelijk tot het energie-, huisvestings- en gebouwenbeleid en vallen daarmee in de eerste plaats onder de bevoegdheid van de gewesten.

Als minister van Maatschappelijke Integratie blijf ik uiteraard aandacht hebben voor de sociale dimensie van de problematiek en stem ik waar relevant af met de betrokken diensten.

02.03 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, uw antwoord verbaast mij niet. Ik heb nog al vragen gesteld over grootstedelijk beleid en u antwoordt steeds dat het een bevoegdheid van de gewesten betreft. Misschien moeten we die bevoegdheid dan gewoon herdenken. U kunt zich niet minister van Grootstedenbeleid noemen als u daaromtrent geen beleid voert.

Met betrekking tot de sociale dimensie blijf ik op mijn honger, want volgens mij hebt u daar wel bevoegdheden. U bent bijvoorbeeld bevoegd voor de energietoelagen vanuit het OCMW, of ten minste deelt u die bevoegdheid met minister Bihet.

De fysieke installatie van die koelinstallaties is uiteraard niet uw bevoegdheid, maar de financiële tegemoetkoming en de ondersteuningsfondsen om verwarmingstoestellen voor koeling te gebruiken, zodat mensen die dat zelf niet kunnen betalen, hun energiefactuur kunnen verminderen, vallen volgens mij wel degelijk onder uw bevoegdheid.

Ik denk zelfs dat dat voor een stuk al gebeurt, als het gaat over de tegemoetkoming op de elektriciteitsfactuur. Daar wordt geen onderscheid gemaakt naargelang de maand waarin de elektriciteitsfactuur door het OCMW wordt terugbetaald of naargelang de aard van het elektriciteitsverbruik waarop die betrekking heeft.

Er is natuurlijk een grote *gap* voor mensen die vandaag nog verwarmen op stookolie of aardgas. Zij worden in de winter op die manier bijgestaan bij het betalen van hun energiefactuur, maar kunnen zich in de zomer vaak geen – mobiele – koeling veroorloven, omdat ze die uit eigen zak moeten betalen. Volgens mij kan er dus binnen uw bevoegdheden worden nagedacht over een gedifferentieerd beleid.

02.04 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mijnheer Van Lysebettens, onze staatsstructuur is wat ze is en ik kan er ook niet aan doen dat er nog een heel

klein stukje Grootstedenbeleid op federaal niveau zit. Daaronder valt uitsluitend nog de GAS-bemiddeling. Dat is het enige. U zegt dat dat dan misschien maar moet worden afgeschaft. Ik ben het helemaal met u eens. Als we ook dat nog kunnen defederaliseren, dan ben ik heel blij dat ik daarvoor in u een supporter heb.

02.05 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mijn enige suggestie was om uw titulatuur aan te passen als u op dat vlak toch geen beleid kunt voeren.

02.06 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Zolang er iets van bevoegdheid is, moet er iemand daarvoor verantwoordelijk zijn. Anders zweeft dat gewoon ergens in de lucht.

02.07 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): We zullen het hierbij laten, wat dat heeft verder geen zin.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Le **président**: Mme Bertrand est absente pour sa question n° 56019198C.

03 Samengevoegde vragen van
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De armoedebarometer" (56019372C)
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De armoedebarometer 2026 en de gevolgen van de sociale hervormingen" (56020398C)
03 Questions jointes de
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le baromètre de la pauvreté" (56019372C)
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le baromètre de la pauvreté 2026 et les conséquences des réformes sociales" (56020398C)

03.01 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, de nieuwe armoedebarometer van Decenniumdoelen toont opnieuw een daling van de armoedecijfers.

In het vorige debat hebben we daar al even naar verwezen. Wat we misschien nog kunnen benadrukken, is dat in hetzelfde rapport ook duidelijk wordt gemaakt dat die daling het evidente resultaat is van het vivaldibeleid, waarbij de uitkeringen boven de armoedegrens werden opgetrokken. Uiteraard daalt op papier de armoede wanneer de uitkeringen boven de armoedegrens worden gebracht.

Hetzelfde rapport waarschuwt echter dat de armoedecijfers de komende jaren opnieuw zullen stijgen. Als oorzaak verwijst men naar een aantal regeringshervormingen en naar een bezorgdheid die ook bij mij en verschillende parlementsleden leeft en die door verschillende armoedeorganisaties wordt gedeeld.

Enerzijds is er de eenzijdige focus op activering. Mensen activeren door hun uitkeringen af te nemen, is geen duurzame oplossing wanneer daar geen duurzame kansen op werk of een ander toereikend inkomen tegenover staan. Mensen duurzaam uit de armoede helpen, vraagt net een toereikend inkomen voor wie niet of niet volledig kan werken, en kwaliteitsvol en werkbaar werk voor wie dat wel kan. In die zin is het ook bijzonder jammer dat de Vlaamse regering een groot deel van het activeringsbeleid schrapt. Dat is echter niet uw bevoegdheid.

Ik wil het nu over uw bevoegdheden hebben. Decenniumdoelen verwijt de regering dat ze hervormingen heeft doorgeduwd zonder voorafgaande federale armoedetoets. Zult u binnen uw bevoegdheid toekomstige hervormingen of rondzendbrieven bijvoorbeeld laten voorafgaan door een armoedetoets? Zo niet, waarom niet?

Het rapport somt alvast enkele aanbevelingen op, terwijl uw beleid eigenlijk in de tegenovergestelde richting gaat. U schrapt bijvoorbeeld participatiebudgetten, terwijl Decenniumdoelen net vraagt om maatregelen te nemen die de structurele participatie van mensen in armoede versterken.

Housing First is voor u geen prioriteit, maar er is wel een project uitgeschreven met de Nationale Loterij, als ik het goed heb. De vraag is of dat wel zo verstandig is. Decenniumdoelen vraagt om het Housing First-beleid structureel te verankeren in de reguliere overheidsmiddelen en verwacht ook enige continuïteit.

Hoe staat u tegenover het ontbreken van armoedetoetsen? In welke mate denkt u zelf dat uw beleid armoede zal voorkomen?

Tot slot wil ik u vragen hoe u het rapport analyseert. Spreekt u de bevindingen van de verschillende armoedeorganisaties tegen? Zo ja, waarom?

03.02 **Ellen Samyn** (VB): Ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn ingediende vraag.

De Armoedebarometer 2026 van Decenniumdoelen waarschuwt dat de vooruitgang in de strijd tegen armoede onder druk dreigt te komen. Hoewel de armoedecijfers de voorbije jaren een gunstige evolutie kenden, vreest de organisatie dat verschillende hervormingen van de federale regering die positieve ontwikkeling opnieuw kunnen ombuigen.

In het bijzonder wordt gewezen op de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd en de mogelijke gevolgen daarvan voor mensen die niet onmiddellijk opnieuw aan het werk raken.

We hebben de voorbije maanden al vastgesteld dat een aanzienlijk aantal mensen die hun werkloosheidsuitkering verloren, uiteindelijk bij het OCMW terechtkwam. De vraag blijft dan ook in welke mate de hervorming daadwerkelijk leidt tot duurzame tewerkstelling, dan wel tot een verschuiving van de werkloosheidsuitkeringen naar andere sociale bijstandsstelsels.

Uiteraard moet het uitgangspunt blijven dat wie kan werken, ook maximaal naar werk wordt begeleid. Maar tegelijk moeten we kunnen beoordelen of de genomen maatregelen daadwerkelijk het beoogde resultaat opleveren.

Graag verneem ik van de minister:

Hoe beoordeelt u de bevindingen en waarschuwingen uit de Armoedebarometer 2026? Deelt u de bezorgdheid dat bepaalde federale hervormingen de armoedecijfers opnieuw kunnen doen stijgen? Heeft u hierover overleg met uw collega van Armoede, minister Vandenbroucke?

Beschikt u inmiddels over recentere cijfers over het aantal personen dat na het verlies van de werkloosheidsuitkering een leefloon heeft aangevraagd en toegekend gekregen? Hoe verhouden deze cijfers zich tot de oorspronkelijke ramingen van de regering?

In welke mate wordt opgevolgd hoeveel voormalige werklozen die bij het OCMW terechtkwamen, inmiddels duurzaam aan het werk zijn? Wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen reguliere tewerkstelling en tijdelijke tewerkstelling via artikel 60?

Welke bijkomende maatregelen overweegt u om te vermijden dat de beperking van de werkloosheidsuitkeringen leidt tot een structurele toename van het aantal leefloners en een verdere financiële belasting van de OCMW's?

Heeft de regering inmiddels een geactualiseerde inschatting gemaakt van de gevolgen van haar sociale hervormingen voor de armoedecijfers tegen het einde van deze legislatuur?

03.03 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mijnheer Van Lysebettens, mevrouw Samyn, sommige van uw vragen, waaronder de vragen over de impact op de armoedecijfers, zijn bestemd voor de minister van Armoedebestrijding. Ik beantwoord de overige vragen voor zover mogelijk.

Er vindt regelmatig overleg plaats tussen mijn kabinet en dat van minister Vandenbroucke, onder andere op de interministeriële conferentie Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Armoedebestrijding. Elke regelgeving wordt onderworpen aan een regelgevingsimpactanalyse, de zogenaamde RIA, waarin rekening wordt gehouden met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, de SDG's. De impact op de bestrijding van kansarmoede wordt daarin steeds meegenomen. Dat is niet anders bij de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd.

De beste garantie tegen armoede is werk. Dat staat als een paal boven water. Deze regering heeft er dan ook voor gekozen om het loon van mensen die werken – en zeker van mensen die tegen de laagste lonen werken – te laten stijgen. Het beleid binnen mijn bevoegdheid – Maatschappelijke Integratie – is erop gericht om zoveel mogelijk activerend te zijn, zodat de doelstelling van de regering wordt ondersteund. De uitspraak dat mijn beleid meer armoede zou creëren, strookt dan ook niet met de realiteit.

Mijnheer Van Lysebettens, het is een fabel dat ik van Housing First geen prioriteit wil maken. Hoewel Housing First een usurperende bevoegdheid betreft – een bevoegdheid die niet op federaal niveau ligt, maar op het niveau van de deelstaten – hecht ik veel belang aan die aanpak en blijven we die ondersteunen. We zullen de financiering via de Nationale Loterij dan ook aanhouden. De projectoproep voor de periode 2027-2029 wordt momenteel voorbereid.

Ik neem de bevindingen van de armoedeorganisaties ernstig, maar deel niet alle conclusies. België heeft zijn Europese armoededoelstelling voor 2030 al bereikt. Sinds 2019 zijn er 344.000 mensen minder met een risico op armoede of sociale uitsluiting. Tegelijk behoren

onze sociale uitgaven tot de hoogste van Europa, terwijl 11 % van de bevolking leeft in een huishouden met een zeer lage arbeidsintensiteit, tegenover gemiddeld 7,9 % in de EU.

We moeten ook de budgettaire realiteit onder ogen zien. Onze overheidsfinanciën staan zwaar onder druk. De uitdaging bestaat er niet alleen in te bepalen hoeveel middelen we besteden, maar vooral hoe we die middelen efficiënt inzetten om mensen duurzaam uit de armoede te halen. Daarom zetten we volop in op duurzame begeleiding naar werk. We breiden het GPMI uit naar alle leefloongerechtigden en equivalent leefloongerechtigden, behoudens uitzonderingen om gezondheids- of billijkheidsredenen. We hebben dat daarnet gedaan met de goedkeuring van het wetsontwerp over het GPMI.

We hervormen de socioprofessionele vrijstelling, zodat werken meer loont en we belonen OCMW's wanneer ze mensen duurzaam naar werk begeleiden. We laten mensen niet aan hun lot over. Integendeel, we willen hun perspectief bieden op werk, zelfstandigheid en maatschappelijke participatie. Bovendien wil een verhoogde focus op activering niet zeggen dat er minder begeleiding dient te zijn op andere levensdomeinen. Op die manier zorgen we er ook voor dat er minder mensen die eerder een werkloosheidsuitkering ontvingen, structureel een leefloon zouden ontvangen.

Zoals u weet, volgen zowel mijn administratie, de POD MI, alsook de administraties van mijn collega Clarinval de cijfers op de voet en worden er op maandelijkse basis op de website van de POD MI gegevens met betrekking tot de instroom naar het leefloon gepubliceerd. De effecten van onze hervormingen worden uiteraard zorgvuldig opgevolgd, maar zoals ik al vaak heb gezegd, is het nog te vroeg om conclusies te trekken, aangezien sommige hervormingen, zoals de aanpassing van artikel 34 van het fameuze koninklijk besluit decumul, nog niet hun volledige uitwerking kennen.

03.04 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Begrijp ik het goed dat u de RIA-vraag rond armoede beschouwt als de federale armoedetoets op wetsontwerpen? Ik had gevraagd of de federale armoedetoets wordt toegepast. Ik ging ervan uit dat dat niet zo was, maar u zegt dat er in de RIA-analyse wordt gevraagd of dat een impact heeft op armoede. Ik ga er dus van uit dat u dat als de federale armoedetoets beschouwt, of is dat niet het geval?

03.05 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Ik heb gezegd dat in de RIA rekening wordt gehouden met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Dat zit toch in die duurzame ontwikkelingsdoelstellingen? U kent die vast wel.

03.06 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Ik noteer dus dat u de RIA-toets beschouwt als de federale armoedetoets. Mijn vraag was of er een federale armoedetoets op de wetsontwerpen is. Als uw antwoord is dat het in de RIA-toets zit, dan ga ik ervan uit dat u dat beschouwt als de federale armoedetoets.

U ontkent verder dat uw beleid de armoede zal doen toenemen, dus ik leid daaruit af dat u verwacht dat de armoedecijfers de komende jaren niet zullen stijgen, in tegenstelling tot wat in het rapport van Decenniumdoelen staat. U bent er dus van overtuigd dat dat niet het geval zal zijn.

03.07 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben. U beperkt het nu tot mijn beleid, maar er zijn zoveel factoren die een rol spelen.

03.08 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik beperk het tot uw beleid. Als ik het ruimer bekijk dan uw beleid, zegt u dat het niet tot uw bevoegdheid behoort. Met alle respect, uiteraard weet ik dat er ook andere factoren zijn. Als er morgen een wereldwijde financiële crisis losbarst, dan zal de armoede stijgen. Dat weet iedereen. Dat rapport gaat over het beleid van de federale regering. Ik licht daar de aspecten van uw beleid uit. Die organisaties zeggen dat uw beleid ervoor zorgt dat de armoede zal stijgen. U hebt hier net gezegd dat dit niet het geval is. Klopt dat?

03.09 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: (…)

03.10 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Zegt u dan dat uw beleid de armoede wél zal doen stijgen?

03.11 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Meneer Van Lysebettens, mijn antwoord was duidelijk. U hebt een beetje de ziekte van meneer Tonniau: u legt mij woorden in de mond die ik niet heb uitgesproken.

03.12 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Daarom vraag ik ook uw bevestiging, mevrouw de minister.

Le **président**: Il y a peut-être moyen d'envoyer par

écrit l'ensemble des chiffres aux parlementaires.

Je vous invite à conclure, monsieur Van Lysebettens.

03.13 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Ik probeer gewoon na te gaan of ik goed begrijp wat u zegt, mevrouw de minister. Volgens dat rapport zal het huidige beleid ervoor zorgen dat de armoede stijgt. In uw antwoord hebt u gezegd dat u die mening niet deelt. Ik neem daarvan akte. We zullen het opvolgen en ik zal erop terugkomen zodra de cijfers voor de volgende jaren beschikbaar zijn. Ik ga ervan uit dat die cijfers wél het resultaat van uw beleid zullen zijn, rekening houdend met veranderende omstandigheden. We kunnen de discussie dan voortzetten.

Ik ben niet overtuigd door uw antwoord, mevrouw de minister. Ik ben veel meer overtuigd door de onderbouwde armoedebarometer die we hebben ontvangen. Dat hoeft, gelet op onze stellingnames, niet te verwonderen.

03.14 **Ellen Samyn** (VB): Mevrouw de minister, ik zal zeker ook een vraag stellen aan de minister van Armoedebestrijding. Soms worden dergelijke vragen echter naar u doorgeschoven en vervolgens opnieuw naar uw collega. Zijn antwoorden komen niet altijd even vlot; u bent daar iets sneller mee.

Voor ons blijft het uitgangspunt duidelijk: wie kan werken, moet maximaal worden begeleid en gestimuleerd om opnieuw aan de slag te gaan. Inderdaad, mevrouw de minister, werk is de beste garantie tegen armoede.

We moeten evenwel ook durven te kijken naar de resultaten van de hervorming. Ik stel vast dat de huidige cijfers voorlopig niet bijzonder geruststellend zijn. Een aanzienlijk deel van de mensen die hun werkloosheidsuitkering verloren, komt uiteindelijk bij het OCMW terecht, terwijl slechts een beperkte groep opnieuw aan het werk gaat.

We vrezen ook voor de financiële en administratieve lasten voor de OCMW's. Dat mogen we zeker niet onderschatten. De OCMW's krijgen niet alleen die leefloondossiers te verwerken, maar we horen vanuit het middenveld en de OCMW's ook vaak dat ze daadwerkelijk moeten instaan voor de begeleiding naar werk. Laten we eerlijk zijn: het zal niet altijd even evident zijn om mensen die jarenlang inactief zijn geweest, naar werk te begeleiden.

Mevrouw de minister, ik begrijp dat we nog even moeten wachten op een evaluatie van het systeem. Voor ons blijft natuurlijk de vraag hoeveel mensen dankzij de hervorming daadwerkelijk duurzaam werk vinden en hoeveel mensen gewoon van het ene uitkeringsstelsel naar het andere verschuiven. Uiteindelijk moet het doel uiteraard zijn om mensen opnieuw perspectief op werk te bieden.

Le **président**: J'ai les chiffres devant moi et je confirme ce que dit le ministre sur le risque de pauvreté et d'exclusion dans notre pays.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

04 Question de François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La réduction significative de l'aide alimentaire fédérale aux Restos du Coeur" (56019505C)
04 Vraag van François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het fors terugschroeven van de federale voedselhulp aan de Restos du Coeur" (56019505C)

04.01 **François De Smet** (DéFI): *La Libre Belgique révèle, dans son édition du 26 septembre 2026, que le budget fédéral alloué à l'achat de produits essentiels destinés aux Restos du Cœur est passé de 27 millions d'euros en 2025 à 15 millions d'euros en 2026, soit une baisse de près de 45 %. Plusieurs acteurs de l'aide alimentaire ont fait part de leur inquiétude face à cette réduction budgétaire, dans un contexte de pression croissante sur l'aide alimentaire de première ligne.*

Une opération de sensibilisation, sous la forme d'une "file des assiettes vides", était prévue le samedi 26 septembre à Bruxelles, avec un message explicitement adressé au gouvernement fédéral.

Je vous ai déjà interrogé et interpellé à plusieurs reprises sur cette problématique et je ne reviendrai pas sur la question de la diminution de la contribution fédérale qui est actée pour les années futures, sans étude d'impact sur les potentielles conséquences des vagues successives d'exclusion du chômage pouvant entraîner un accroissement de la précarité alimentaire.

Lors de ma dernière intervention du 23 juin dernier, vous m'aviez cependant assuré que, dans le cadre

de ses compétences, l'État devait prévoir un financement suffisant pour l'ensemble du secteur de l'aide alimentaire, et pas uniquement pour les banques alimentaires, car si celles-ci jouent un rôle important, elles ne sont pas les seules à assurer cette mission.

En conséquence, madame la ministre peut-elle me faire savoir:

Si elle confirme la baisse de 27 à 15 millions d'euros du budget fédéral consacré à l'achat de produits essentiels pour les Restos du Cœur entre 2025 et 2026?

Les mesures compensatoires envisagées, que ce soit via un redéploiement d'autres lignes budgétaires fédérales, un appel renforcé au FEAD/FSE+ européen, ou une concertation avec les Régions et les CPAS?

04.02 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: Monsieur De Smet, pour ce qui est de votre première question, le budget disponible pour les marchés publics de 2025, 2026 et 2027 s'élève effectivement à environ 15 millions d'euros, contre environ 27 millions d'euros pour le marché public de 2024. Je tiens à souligner que ce budget comprend à la fois des fonds européens et des fonds fédéraux. Il n'est pas exclusivement destiné aux Restos du Cœur, mais à l'ensemble des organisations et des CPAS actifs dans le domaine de l'aide alimentaire et reconnus dans le cadre du FSE+.

En 2023 et en 2024, l'autorité fédérale a débloqué chaque année 23 millions d'euros de moyens supplémentaires par le biais d'une demande budgétaire complémentaire annuelle. Le gouvernement précédent a tout simplement creusé un gouffre budgétaire colossal. Nous ne pouvons pas dépenser de l'argent que nous n'avons pas. Je tiens également à souligner que la contribution de l'autorité fédérale dépasse largement le taux minimal de cofinancement de 10 % applicable dans le cadre du FSE+.

En ce qui concerne votre deuxième question, dans le contexte budgétaire actuel, notre priorité est de préserver les moyens existants consacrés à l'aide alimentaire. Nous avons pris contact avec les régions afin de vérifier si elles disposaient encore de moyens FSE+ disponibles pouvant être transférés au programme fédéral d'aide alimentaire. Malheureusement, ce n'était pas le cas. Je rappelle à cet égard que, pour la période de programmation actuelle, les régions ont elles-mêmes déterminé la part de leurs moyens FSE+ qu'elles souhaitaient affecter au programme fédéral d'aide alimentaire.

Par ailleurs, nous nous concertons déjà avec les régions au sujet de la nouvelle période de programmation européenne qui débutera en 2028. Nous visons ainsi à garantir un financement structurellement suffisant de l'aide alimentaire au niveau de pouvoir compétent. Il est toutefois encore trop tôt pour formuler des déclarations concrètes à ce sujet, étant donné que ni le futur cadre réglementaire européen – comme vous le savez, nous allons juste commencer à en discuter –, ni les budgets disponibles, ni les décisions relatives à la répartition des moyens ne sont encore arrêtés.

04.03 **François De Smet** (DéFI): Merci, madame la ministre, pour vos réponses. Cela reste une baisse significative que vous confirmez et qui va mettre grandement en difficulté les Restos du Cœur. J'entends bien les justifications, mais je vous assure que sur le terrain, cela passe très difficilement. On s'inquiète de ce qu'on voit comme un désintéressement du niveau fédéral concernant l'aide alimentaire, alors que la précarité explose, en raison de la conjoncture, certes, mais aussi en raison d'un certain nombre de politiques. J'analyse que ce gouvernement poursuit la défédéralisation dans les faits de la précarité, et ce sont les citoyens qui en souffriront le plus. Je vous remercie.

Le **président**: Merci, monsieur De Smet. En tant que président de la commission, je suis preneur d'une visite aux Restos du Cœur.

04.04 **François De Smet** (DéFI): La dernière fois, c'était à Charleroi. Je peux vous y accompagner, si cela vous intéresse.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

05 Questions jointes de
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le nombre de bénéficiaires du RIS dépassant le nombre de chômeurs" (56019968C)
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le grand basculement des personnes exclues du chômage vers le revenu d'intégration" (56020025C)
- François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'étude de

Belfius sur les finances locales et la pression sur les CPAS bruxellois" (56020208C)
05 Samengevoegde vragen van
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het aantal leefloontrekkers dat hoger ligt dan het aantal werklozen" (56019968C)
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De grote verschuiving van personen die hun werkloosheidsuitkering verloren richting het leefloon" (56020025C)
- François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De Belfiusstudie over de lokale financiën en de druk op de Brusselse OCMW's" (56020208C)

05.01 **Marie Meunier** (PS): Madame la ministre, c'est historique, mais pas dans le bon sens du terme. Pour la première fois dans l'histoire de notre pays, le nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration sociale a dépassé celui des chômeurs. Selon les chiffres officiels, la Belgique comptait en août dernier plus de 200 000 bénéficiaires du RIS, contre 185 500 chômeurs. C'est une conséquence directe des mesures de l'Arizona, puisque 43 % des personnes privées de leurs allocations se sont tournées vers les CPAS, et pas le tiers que le gouvernement avait prévu dans ses calculs assez bizarres.

Ce chiffre est la preuve d'une incohérence totale dans les politiques de votre gouvernement. Alors que la réforme est présentée comme un moyen de remettre des citoyens à l'emploi, c'est en réalité un transfert de la facture du fédéral vers les villes et communes. Il ne s'agit pas simplement d'un déplacement des bénéficiaires d'un régime vers un autre. C'est, ni plus ni moins, un transfert de la pauvreté et de ses coûts vers les pouvoirs locaux, sans garantie que les personnes concernées retrouvent effectivement un emploi durable.

Madame la ministre, quelles sont les dernières projections du SPP Intégration sociale concernant l'évolution du nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration sociale? Quels retours des fédérations des CPAS avez-vous reçus concernant l'augmentation constante du nombre de bénéficiaires du RIS et l'impact sur leur charge de travail? Je ne parle donc pas uniquement de la Fédération des CPAS flamands; j'entends bien ici l'ensemble des CPAS du territoire.

Quel est le montant des économies réalisées par le fédéral en matière de chômage à la suite de la limitation dans le temps des allocations de chômage? Quel est le coût supplémentaire engendré par cette réforme pour le SPP Intégration sociale?

Disposez-vous d'estimations concernant le montant du coût résiduel supporté par les CPAS et les communes?

Enfin, comment comptez-vous agir concrètement, en concertation avec le ministre de l'Emploi, afin d'éviter que les effets de cette réforme ne se traduisent par un transfert pur et simple des charges financières du fédéral vers les CPAS et les pouvoirs locaux? Je vous remercie pour vos réponses.

05.02 **Ellen Samyn** (VB): Ik verwijs naar de schriftelijke voorbereiding van mijn vraag.

Voor het eerst telt dit land meer leefloners dan werklozen. Voor Vlaanderen blijft de voorspelling van één derde voorlopig overeind, Brussel en Wallonië doen het daar duidelijk minder goed en gaat het over ongeveer de helft van de personen die hun uitkering verloren die naar het leefloon doorschoof. Wat echter wel opvalt is dat meer en meer arbeidsmarktexperten zich ook beginnen uitspreken over het gebrek aan begeleiding en over andere ingrepen in het systeem van het leefloon.

Zijn er maatregelen die de regering nu al aan het voorbereiden is om de grote instroom in het leefloon op te vangen?

Beschikt u reeds over budgettaire prognoses over deze verschuiving en de impact ervan op de overheidsfinanciën? Hoeveel van de oorspronkelijke beoogde besparing werd niet gerealiseerd?

Zijn er maatregelen die voorgesteld worden door experten, zoals bijvoorbeeld het degressief maken van het leefloon, die u momenteel laat onderzoeken? Zo ja, welke? En wat zijn de beoogde effecten?

Kunnen we in de nabije toekomst van u of uw collega-ministers wetsontwerpen verwachten om deze problematiek in goede banen te leiden/op te lossen?

05.03 **François De Smet** (DéFI): *Selon l'étude annuelle de Belfius sur les finances locales présentée le 15 octobre et rapportée par La Capitale le 17 octobre 2026, 47 % des personnes exclues des allocations de chômage lors des premières vagues de la réforme sont devenues*

bénéficiaires du revenu d'intégration sociale à Bruxelles.

L'étude relève que les dépenses ordinaires des 18 communes analysées atteignent 3,335 milliards d'euros en 2026 (+2,5 %), pour un excédent global de seulement 4,9 millions d'euros.

Quatre communes présentent un déficit cumulé à l'exercice ordinaire: Schaerbeek (15,77 millions d'euros), Molenbeek (13,98 millions), Berchem-Sainte-Agathe (6,46 millions) et Evere (2,94 millions). À Ixelles, la dotation communale au CPAS augmente de 15 %, soit environ 6,1 millions d'euros.

"Tout ce qui n'est pas financé suffisamment, comme dans le cas des allocations de chômage, retombe indirectement sur la commune", résume Arnaud Dessoy (Belfius).

La réforme fédérale de l'assurance chômage a opéré ainsi un transfert de charges vers les pouvoirs locaux, particulièrement marqué dans la Région bruxelloise, où se concentrent une large part des demandeurs d'emploi de longue durée et où plusieurs communes sont déjà en déficit.

La question de l'ampleur exacte de ce transfert et de sa compensation par l'État fédéral reste entière.

En conséquence, Mme la ministre peut-elle me faire savoir:

Si elle confirme le taux de 47 % de passage au revenu d'intégration à Bruxelles?

Quel est le coût supplémentaire estimé pour le budget fédéral (part remboursée du revenu d'intégration) et pour les CPAS et les communes (part non remboursée, personnel, accompagnement), pour 2026 et pour 2027?

Si le gouvernement prévoit une nouvelle compensation spécifique pour les CPAS, notamment par un relèvement du taux de remboursement fédéral ou une intervention dans les frais de personnel, vu l'impact considérable de la réforme chômage sur les finances des CPAS?

05.04 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw Meunier, mevrouw Samyn, mijnheer De Smet, in de eerste plaats herhaal ik dat de maatregelen van de regering om meer mensen aan het werk te krijgen en werken ook meer lonend te maken, bekeken moeten worden over een langere periode.

Zoals ik al meermaals duidde, onder andere tijdens het actualiteitsdebat in de vorige vergadering van de commissie voor Sociale Zaken, is de hervorming waarbij de werkloosheidsuitkering in de tijd beperkt wordt, bedoeld om mensen die al te lang niet geactiveerd zijn, opnieuw perspectief te bieden.

Contrairement à la vision de votre parti, madame Meunier, nous ne voulons pas laisser les gens toute leur vie dans le hamac de la sécurité sociale sans nous soucier de leur sort. Nous voulons leur envoyer le message inverse, à savoir que nous croyons en eux. C'est la seule manière de garantir la pérennité et la solidité de notre système social à l'avenir.

De vaststelling is dat 43 % van alle personen die in de periode van januari tot augustus 2026 hun recht op een werkloosheids- of inschakelingsuitkering verloren, een leefloon hebben ontvangen. De jongste cijfers kunnen worden geraadpleegd op de website van de POD Maatschappelijke Integratie.

Zoals ik ook al herhaaldelijk heb gezegd, moeten we de hervorming op langere termijn beoordelen, aangezien de eerste golven de personen omvatten die het verst verwijderd waren van de arbeidsmarkt. We zien alvast dat naarmate de afstand tot de arbeidsmarkt korter wordt, het overdrachtspercentage naar de OCMW's daalt en dat is bemoedigend.

Pour la période de janvier à août, le taux de transition vers le revenu d'intégration sociale pour l'ensemble des personnes qui, entre janvier et août, n'avaient plus droit aux allocations de chômage ou d'insertion et percevaient un revenu d'intégration sociale s'élève provisoirement à 45,2 % en Région de Bruxelles-Capitale.

Les fédérations de CPAS soulignent que ceux-ci sont confrontés à plusieurs réformes, y compris au niveau régional. Je suis pleinement consciente de la difficulté de la situation, mais si nous voulons préserver un système social cohérent, il est essentiel de prendre des mesures qui en garantissent la viabilité.

Comme vous le savez, nous compensons les CPAS au moyen d'un mécanisme de compensation approuvé ici-même, au sein de cette assemblée. Celui-ci prévoit, une fois de plus, un financement à enveloppe ouverte. Je ne laisse donc pas les CPAS livrés à eux-mêmes. Ce que je fais, en revanche, avec cette réforme, c'est récompenser les CPAS qui accompagnent activement leurs bénéficiaires, notamment vers l'emploi.

De doelstelling van de hervorming bestaat er niet alleen in om te besparen, maar om mensen aan te moedigen opnieuw zelfredzaam te worden en duurzaam aan het werk te gaan. Tot op heden heeft de POD Maatschappelijke Integratie in het kader van de hervorming al 460,3 miljoen euro aan bijkomende middelen uitbetaald aan de OCMW's. Het bijkomende aandeel in de kosten van het leefloon dat de OCMW's zelf moeten dragen, bedraagt voorlopig 24,6 miljoen euro.

Er werden begeleidende maatregelen genomen voor personen die uit het werkloosheidsstelsel uitstromen. Zo werden de gebruikelijke terugbetalingspercentages van het leefloon verhoogd. Daarnaast werd ook in stimulansen voorzien om de OCMW's aan te moedigen die personen naar werk te begeleiden. Die stimulansen zijn er net op gericht een loutere verschuiving tussen de twee stelsels zonder enige meerwaarde te vermijden.

Zo wordt een premie toegekend voor elke leefloongerechtigde die duurzaam, dat wil zeggen gedurende minstens één jaar, uit het leefloonstelsel uitstroomt om aan het werk te gaan. Daarnaast wordt vanaf 1 januari 2028 een verhoogd terugbetalingspercentage van 15 % in plaats van 10 % toegepast voor OCMW's die bijzonder sterk investeren in begeleiding via het GPMI. Die maatregel gaat in vanaf 1 januari 2028.

Une aide financière supplémentaire n'est une nouvelle fois pas prévue.

En ce qui concerne la charge de travail supplémentaire à laquelle les travailleurs sociaux sont confrontés, je comprends les difficultés rencontrées par les membres du personnel des CPAS.

Parallèlement, j'ai déjà pris plusieurs initiatives visant à réduire la charge de travail des travailleurs sociaux, notamment l'assouplissement des exigences en matière de diplôme et mon initiative visant à résoudre la question des avances.

Pour faire avancer ce dernier dossier, je renouvelle également mon appel à mes collègues les ministres Vandenbroucke et Clarinval.

Concluderend kan ik dus stellen dat de hervorming van de werkloosheidsuitkeringen op lange termijn allesbehalve zal zorgen voor een blijvende druk op onze OCMW's. Voor de neveneffecten op korte termijn hebben we, zoals gezegd, maatregelen ter ondersteuning van onze OCMW's genomen. Aan doemdenkers geef ik de boodschap dat ik ervan overtuigd ben dat er vooruitgang kan worden geboekt en dat ik blijf geloven in de daadkracht van onze maatschappelijk werkers.

05.05 **Marie Meunier** (PS): "Contrairement à votre parti, nous ne voulons pas laisser les personnes se prélasser dans leur hamac toute leur vie." Alors, madame la ministre, les travailleurs d'Audi, de Cora et de GSK apprécieront cette réflexion! Certains arrivent déjà au CPAS, comme c'est le cas de plusieurs travailleurs d'Audi, et d'autres y arriveront potentiellement dans deux ans et seront accueillis dans ces structures grâce aux mesures de votre gouvernement –et uniquement à cause d'elles.

Qu'est-ce encore que cette manière de penser qu'on se dore la pilule quand on est allocataire, bénéficiaire d'allocations de chômage? Si l'on est bénéficiaire d'allocations de chômage dans ce pays, c'est parce qu'on a travaillé. C'est le principe d'une allocation de chômage. Donc, en plus d'être irrespectueuse, votre réflexion, madame la ministre, est totalement à côté de la plaque.

Je le répète, c'est votre réforme qui reporte la charge de cette précarité sur les communes et les CPAS. Je constate encore une fois aujourd'hui que, malheureusement, vous l'assumez totalement, et je le déplore.

05.06 **Ellen Samyn** (VB): Mevrouw de minister, dank u voor uw uitgebreid antwoord. Onze partij was altijd voorstander van de beperking van de werkloosheid in de tijd en we juichen de hervorming toe, ook al vertoont de uitwerking ervan enkele tekortkomingen Ik vind dat het beleid altijd iets verder moet gaan dan wat vandaag op tafel ligt. Tijdens de besprekingen over de beperking van de werkloosheid in de tijd heeft onze partij er meermaals voor gewaarschuwd – we worden daar nu in bijgetreden door verschillende arbeidsmarktexperts - dat de regering eigenlijk maar één poortje heeft gesloten, terwijl de andere poortjes wagenwijd openblijven.

Gezien de grotere dan verwachte instroom in het leefloonstelsel moet er dringend meer aandacht komen voor een betere begeleiding en activering van de betrokkenen, zodat ze niet jarenlang in dat stelsel blijven hangen. Het leefloon moet inderdaad een tijdelijk vangnet blijven voor wie het echt nodig heeft. Daar hoef ik u ongetwijfeld niet van te overtuigen.

Ik noteer dat we voor het effect van de hervorming de resultaten over een langere periode moeten

bekijken en ik hoop oprecht dat u de voorstellen van bijvoorbeeld arbeidsmarktexperts ernstig zult onderzoeken en waar nodig bijkomende maatregelen zult nemen.

05.07 **François De Smet** (DéFI): Je remercie simplement Mme la ministre pour sa réponse.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

06 Questions jointes de
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le financement des articles 60" (56020069C)
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'impact des économies au niveau flamand sur l'accompagnement à l'emploi des bénéficiaires du RIS" (56020327C)
06 Samengevoegde vragen van
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De financiering van de tewerkstelling onder artikel 60" (56020069C)
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De impact van de besparingen van de Vlaamse regering op de arbeidstoeleiding van leefloners" (56020327C)

06.01 **Marie Meunier** (PS): Madame la ministre, l'arrivée massive d'exclus à la suite de la réforme du chômage met les CPAS face à une situation pour le moins paradoxale en termes de remise à l'emploi. Pour les personnes exclues du chômage lors de la première vague et qui bénéficient du revenu d'intégration sociale (RIS), le fédéral, donc votre administration, rembourse 100 % du revenu d'intégration sociale, notamment parce qu'il s'agit de personnes particulièrement éloignées de l'emploi.

En revanche, lorsqu'un CPAS parvient à remettre l'une de ces personnes au travail dans le cadre d'un article 60, le financement change et le remboursement du fédéral, donc de votre administration, est réduit à 50 %. Le CPAS doit alors prendre en charge la moitié de l'article 60. Autrement dit, plus un CPAS fait l'effort de remettre ces personnes au travail, plus il doit supporter lui-même une partie des coûts, alors qu'il était auparavant remboursé intégralement pour le revenu d'intégration. Cela revient à pénaliser financièrement les CPAS qui activent leurs bénéficiaires, alors même que vous les pressez de multiplier les contrats article 60.

Un autre problème apparaît lorsqu'un contrat article 60 prend fin plus tôt que prévu. La personne peut se retrouver à nouveau bénéficiaire du RIS, mais comme si elle revenait d'une vague d'exclusion ultérieure et donc sans remboursement à 100 % par le fédéral. Le CPAS se retrouve donc à supporter les conséquences financières d'une remise à l'emploi qui n'a pas pu se poursuivre jusqu'au terme prévu.

Madame la ministre, quelle est la logique qui justifie cette différence de financement entre un bénéficiaire du RIS qui reste au CPAS et un bénéficiaire que le CPAS remet à l'emploi dans le cadre d'un article 60? Quelle mesure comptez-vous prendre pour éviter que les CPAS soient financièrement pénalisés lorsqu'ils réussissent à remettre des personnes sur le chemin de l'emploi? C'est un petit peu paradoxal. Comment cette logique s'articulera-t-elle avec votre future réforme du bonus-malus qui doit lier le financement des CPAS à leur proportion de contrats article 60 conclus? Je vous remercie pour vos réponses.

06.02 **Ellen Samyn** (VB): Mevrouw de minister, ik verwijs naar de tekst van mijn vraag zoals ingediend.

De Vlaamse regering, met dezelfde meerderheidspartijen in de regering, heeft een paar weken geleden haar begroting voorgesteld. Voor veel gemeenten was dit een bittere pil om te slikken, al zeker omdat één van de besparingen gevormd wordt door de afschaffing van de begeleidingspremie voor tijdelijke werkervaring. Volgens vele lokale besturen droeg deze premie weliswaar bij om leefloners net uit het leefloon en richting de arbeidsmarkt te begeleiden. Meer mensen aan het werk blijft een doelstelling voor deze regering, het is dan ook vreemd dat er op gewestelijk niveau maatregelen genomen worden die hier haaks op staan.

Welke invloed heeft de afschaffing van de begeleidingspremie volgens u op het federale beleid en op de bedoeling van de federale regering om zo veel mogelijk mensen aan het werk te helpen?

Hoe reageert u op de commentaar van de lokale besturen op deze maatregel en hoort u zelf klachten hierover op het niveau van de OCMW's?

Bent u in gesprek met de ministers van de gewesten om dit soort maatregelen te bespreken

en er ook voor te zorgen dat de maatregelen op gewestelijk niveau niet haaks staan op de maatregelen genomen op federaal niveau? Zo ja, wat zijn daar de bevindingen?

06.03 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw Meunier, mevrouw Samyn, zoals jullie weten heeft deze regering de bedoeling om meer mensen aan het werk te krijgen. Daarvoor is het noodzakelijk om de incentives om te werken te vergroten waar mogelijk te lang gebruik van de sociale vangnetten aan te pakken. In dat kader is de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd uiteraard de grootste werf. Ook de hervormingen die ik doorvoer binnen mijn bevoegdheid Maatschappelijke Integratie kaderen daarin.

Binnen mijn bevoegdheden zorg ik ervoor dat mensen geactiveerd kunnen worden. Denk daarbij aan de hervorming van het GPMI, waarover we het daarnet nog hebben gehad. Daardoor zal elke leefooncliënt een GPMI moeten afsluiten en beter en grondiger individueel begeleid kunnen worden.

Ik zat al samen met de ministers die op regionaal niveau bevoegd zijn voor Werk en heb met hen onze gemeenschappelijke uitdagingen besproken. Ik moedig elke stap aan die zij zetten met het oog op activering.

Inzake de stopzetting van de financiering van de begeleidingspremie in Vlaanderen kan ik mij achter de uitspraken van mijn partijgenoot en regionaal minister Demir scharen. Volgens haar toont onderzoek aan dat de huidige trajecten te weinig leiden tot een duurzame, reguliere en betaalde baan.

La différence de financement entre le revenu d'intégration et les contrats de travail sous l'article 60 s'explique par le fait que le financement de ces derniers relève de la compétence des régions et non de l'autorité fédérale. En effet, depuis la réforme institutionnelle de 2014, les mesures de mise à l'emploi – dont la mesure de l'article 60 – relèvent de la compétence des régions. Concernant les mesures, le texte de loi a été amendé dans ce sens. À ce sujet, je vous renvoie aux articles 31 à 35 de la loi du 18 mai 2026 portant des dispositions diverses relatives au travail. Cet amendement a pour objectif de soutenir les CPAS et de maintenir le pourcentage de remboursement majoré lorsqu'une personne quitte le CPAS pour moins d'un an avant d'y revenir. À partir de 2028, cette mesure ne sera applicable que lorsque la personne quitte le CPAS pour un emploi.

Par ailleurs, la réforme des bonus-malus n'est pas liée à l'article 60. Le mécanisme de bonus malus prévu à partir de 2028 porte sur le nombre de projets individualisés d'intégration sociale (PIIS) conclus. En outre, un bonus est prévu pour l'emploi durable des bénéficiaires du revenu d'intégration sociale. Ce bonus pour l'emploi durable est lié à l'exercice d'une activité professionnelle susceptible de générer des revenus visés à l'article 23, paragraphe 1, point 1, 2 ou 4 du Code des impôts sur les revenus de 1992. Une personne engagée sous le régime de l'article 60 est travailleur comme un autre et exerce donc une activité professionnelle qui rentre dans le cadre du Code des impôts.

06.04 **Marie Meunier** (PS): Madame la ministre, j'entends bien, mais vous vous rendez compte de l'absurdité de la situation. À l'heure où vous nous vendez, ici depuis maintenant deux ans, une remise à l'emploi massive, une volonté d'activer les CPAS dans le cadre de la remise à l'emploi, cela coûte plus cher à un CPAS de remettre un bénéficiaire du revenu d'intégration sociale à l'emploi via l'article 60 que de maintenir son revenu d'intégration sociale normal. Nous sommes donc vraiment à l'opposé de ce que ce gouvernement nous dit et de ce que vous nous dites depuis deux ans et demi. Et cela ne vous pose absolument pas de souci. Vous renvoyez la question aux régions. Vous devriez quand même évoquer la question avec vos collègues wallon et néerlandophone. N'y a-t-il pas moyen, à un moment donné, de faire en sorte que la remise à l'emploi ne coûte rien aux CPAS, puisque tel est votre objectif?

Encore une fois, je suis perdue. Les CPAS sont asphyxiés économiquement parlant depuis plusieurs années mais encore plus depuis les différentes mesures qui leur tombent dessus. Ces mesures ne les aident pas. Il y a une différence entre la théorie et la pratique. Vous balayez cela d'un revers de la main en disant que cela s'explique parce qu'il s'agit de compétences usurpées et que ce sont les régions qui ne remboursent pas de la même manière. Mais que faites-vous, vous, en tant que ministre fédérale de l'Intégration sociale, pour justement pallier cela?

C'est vous qui demandez aux CPAS d'activer les allocataires sociaux. C'est vous qui le demandez en tant que ministre de l'Intégration sociale. Sur ce point, nous pouvons vous suivre. Une personne sera de toute façon toujours mieux à travailler qu'à ne pas travailler. On est d'accord.

Mais force est de constater que cela coûte plus

d'argent aux CPAS d'activer ces personnes-là que de les laisser finalement bénéficier de leur revenu d'intégration sociale, sans activation particulière. Cela ne vous pose pas de souci, c'est bon ainsi? Je trouve cela un peu particulier. C'est mon avis.

06.05 **Ellen Samyn** (VB): Mevrouw de minister, ik zie toch wel een probleem in de samenwerking tussen de federale regering en de Vlaamse regering. De federale regering wil het aantal werklozen terugdringen en meer mensen aan het werken krijgen, wat uiteraard een goede zaak is. Daardoor komt er, zoals we al hebben besproken, uiteindelijk veel verantwoordelijkheid terecht bij de OCMW's, misschien zelfs meer dan bij de effectieve arbeidsbemiddelingsdiensten. Net op dat vlak beslist de Vlaamse regering om te besparen op artikel 6. Volgens ons leidt dat tot een problematische contradictie.

Ik begrijp dat u zich blijft verschuilen achter de uitspraken van minister Demir dat de huidige begeleidingstrajecten niet noodzakelijk tot duurzame tewerkstelling leiden. Dat neemt echter niet weg dat voldoende begeleiding essentieel blijft om mensen opnieuw aan het werk te krijgen. In dat kader kon begeleiding helpen.

Voorzitter: Jeroen Van Lysebettens.
Président: Jeroen Van Lysebettens.

Ik begrijp uit uw antwoord dat u in contact staat met de regio's. Ik hoop dan ook dat u regelmatig in gesprek blijft met de ministers op de verschillende niveaus. Ik hoop vooral dat bepaalde besparingen op Vlaams niveau de federale doelstelling niet net in de weg komen te staan.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

07 Question de Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'impact de la réforme du chômage sur le CPAS et le budget de la ville de Mons" (56020070C)
07 Vraag van Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De gevolgen van de werkloosheidshervorming voor het OCMW en de begroting van de stad Bergen" (56020070C)

07.01 **Marie Meunier** (PS): *Madame la ministre,*

La Ville de Mons doit aujourd'hui composer avec des recettes sous pression et une diminution d'une multitude de financements.

L'exclusion des chômeurs représente pour Mons un budget estimé de 13 millions d'euros.

Derrière ce chiffre, il y a une réalité très concrète : des communes qui doivent absorber des charges supplémentaires sans disposer des moyens nécessaires pour y faire face, alors qu'elles sont déjà en difficulté pour maintenir leurs services à la population.

On ne peut pas demander aux villes d'assumer toujours davantage de responsabilités tout en réduisant leurs marges de manœuvre financières. Le fédéral décide, mais ce sont les communes et les CPAS qui doivent gérer les conséquences sur le terrain. À force de leur transférer des charges sans financement suffisant, on les asphyxie purement et simplement.

Madame la ministre,

Quelles mesures concrètes comptez-vous prendre pour soutenir financièrement les grandes villes et leurs CPAS face aux conséquences de la réforme du chômage?
Êtes-vous prête à garantir une compensation suffisante des charges supplémentaires imposées aux CPAS et à dégager des moyens pour éviter que ces transferts de charges fédéraux ne mettent les villes comme Mons dans le rouge?

Je vous remercie.

07.02 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: Madame Meunier, en ce qui concerne les mesures visant à soutenir les CPAS à la suite de la réforme limitant dans le temps les allocations de chômage, je vous renvoie au débat d'actualité approfondi qui s'est tenue lors de la réunion de la Commission des affaires sociales du 29 septembre dernier. À la lecture des articles de presse, je ne peux que constater que la ville de Mons connaissait déjà depuis longtemps une situation financière difficile avant la réforme limitant dans le temps les allocations de chômage. Le financement des grandes villes relève de la responsabilité des autorités régionales. Vous ne pouvez pas me tenir responsable de la mauvaise gestion financière par votre parti de villes wallonnes telles que comme Mons et Charleroi.

07.03 **Marie Meunier** (PS): Madame la ministre, je pense qu'aujourd'hui, vous vous surpassez dans l'irrespect. On sent qu'il ne fait pas bon d'être socialiste pour l'instant autour de vous. Oui, moi je vous tiens responsable actuellement de l'état dans lequel vous mettez le CPAS de Mons, clairement.

En effet, ce sont vos réformes qui créent une situation difficile, tant pour les travailleurs sociaux – que je connais bien puisque j'ai présidé ce CPAS – que pour les bénéficiaires qui sont de plus en plus nombreux en raison des réformes du chômage et des différentes mesures que vous mettez en place depuis le début de la législature. Mais ce n'est pas grave, j'aurai l'occasion de revenir par la suite avec des situations bien plus précises. Je vous remercie.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

08 Question de Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'arrêt de la Cour constitutionnelle du 10 septembre 2026" (56020071C)
08 Vraag van Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het arrest van het Grondwettelijk Hof van 10 september 2026" (56020071C)

08.01 **Marie Meunier** (PS): Madame la ministre, il y a plusieurs semaines, je vous ai interrogée sur les conséquences de l'arrêt de la Cour constitutionnelle qui a annulé certaines dispositions transitoires de la réforme du chômage car elle créait une discrimination entre les demandeurs d'emploi. Cet arrêt remet directement en question l'exclusion de certaines catégories de chômeurs et entraîne des conséquences financières et administratives majeures pour les CPAS qui ont pris le relais de l'ONEM. Et quand je vous ai interrogée à ce sujet il y a plusieurs semaines, votre réponse s'est limitée à indiquer que vos services analysaient encore la situation.

Nous sommes plusieurs semaines plus tard, pour ne pas dire un bon mois, et cette absence de réponse concrète est totalement inacceptable. Manifestement, cela n'a pas l'air de vous intéresser plus que cela. On parle ici de 400 millions d'euros que les CPAS auraient avancés en revenus d'intégration à la place de l'ONEM. Derrière ces chiffres il y a des institutions qui sont contraintes de mobiliser leurs propres réserves voire d'emprunter pour assurer leur mission, et des travailleurs sociaux déjà débordés auxquels on risque d'imposer la réouverture de dizaines de milliers de dossiers, ce qui est inquiétant. Comme d'habitude, ce gouvernement a imposé sa réforme à marche forcée sans mesurer les conséquences sur le terrain. On en avait l'habitude mais cela commence à devenir préoccupant.

Madame la ministre, pouvez-vous enfin apporter des réponses précises aux CPAS dans ce dossier? Disposez-vous du nombre de bénéficiaires concernés? Avez-vous conclu un accord avec l'ONEM et le SPP Intégration sociale afin d'organiser les régularisations entre les administrations, sans imposer aux CPAS la réouverture de dizaines de milliers de dossiers ni la récupération de sommes auprès de personnes? Quel calendrier concret pouvez-vous annoncer pour cette régularisation?

08.02 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: Madame Meunier, tout d'abord, comme je l'ai déjà mentionné, les personnes concernées par l'arrêt de la Cour constitutionnelle sont les personnes pour lesquelles les CPAS ont eu un taux de remboursement de 100 %. Les paiements ont été effectués pour la période concernée par l'arrêt de la Cour constitutionnelle. Les frais de personnel et la subvention PIIS restent maintenus pendant cette période.

La question essentielle est de gérer les récupérations et les subrogations. Comme je l'ai mentionné, l'ONEM et le SPP travaillent en collaboration afin d'assurer que cette récupération s'effectue au mieux. La procédure de régularisation doit s'intégrer dans l'ensemble des dossiers que l'ONEM doit traiter. Il s'agit de 87 744 dossiers, dont plus ou moins la moitié concerne les régularisations avec les CPAS.

Nous avons centralisé cette procédure autant que possible. Le SPP Intégration sociale et l'ONEM ont établi une liste précise des personnes qui ont bénéficié d'une aide du CPAS au cours du premier semestre 2026 et qui, en vertu de l'arrêt, ont droit à des allocations de chômage. Il appartient ensuite aux organismes de paiement de déterminer le montant exact. Ils versent pour chaque dossier un montant directement sur le compte bancaire du CPAS concerné. Le solde éventuel est versé directement aux bénéficiaires. Le recouvrement auprès du CPAS par le SPP Intégration sociale intervient dans une dernière phase.

Comme vous le constatez, cette procédure limite autant que possible la charge de travail des CPAS et garantit leurs liquidités, ce qui était vraiment important pour moi. Une circulaire élaborée en concertation avec l'ONEM sera adressée dès que les modalités d'exécution de l'arrêt auront été arrêtées.

08.03 **Marie Meunier** (PS): Merci madame la ministre pour vos réponses. On a pu lire dans la presse qu'une rencontre avec les différentes

organisations était prévue le 28 novembre. C'est possible?

08.04 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: (…)

08.05 **Marie Meunier** (PS): C'est en tout cas ce qui est paru à la fin du mois d'octobre. Nous serons attentifs après cette date aux différentes réflexions, notamment des fédérations de CPAS, pour voir si effectivement ils s'y retrouvent concrètement à travers la piste que vous soulevez aujourd'hui.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

09 Samengevoegde vragen van
- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief aan de OCMW's in verband met de beschikbaarheid voor werk" (56020470C)
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief over de werkbereidheid en de overlap met de RVA" (56020531C)
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief over de werkbereidheid en het medisch oordeel" (56020532C)
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De aan de OCMW's gerichte omzendbrief betreffende de werkbereidheid" (56020560C)
- Anne Pirson aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De aan de OCMW's gerichte omzendbrief betreffende de werkbereidheid van leefloongerechtigden" (56020568C)
- Sarah Schlitz aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe omzendbrief met nog strengere voorwaarden voor maatschappelijke bijstand" (56020581C)
09 Questions jointes de
- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire adressée aux CPAS concernant la disponibilité au travail" (56020470C)
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire sur la disposition au travail et le chevauchement avec l'ONEM" (56020531C)
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire sur la disposition au travail et les avis médicaux" (56020532C)
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La circulaire relative à la mise à l'emploi adressée aux CPAS" (56020560C)
- Anne Pirson à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La circulaire sur la disposition au travail adressée aux CPAS" (56020568C)
- Sarah Schlitz à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La nouvelle circulaire conditionnant encore plus sévèrement l'aide sociale" (56020581C)

09.01 **Ellen Samyn** (VB): Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijk ingediende versie van mijn vraag.

In een nieuwe omzendbrief aan de OCMW's stelt u dat het niet meer mogelijk mag zijn om werk te weigeren omwille van bijvoorbeeld religieuze of culturele redenen. In het verleden kon dit inderdaad makkelijk worden ingeroepen als een reden om niet aan het werk te gaan of geen werk te zoeken. De sociale bescherming moet dienen als een vangnet en zeker niet als een eindstop, zoals u ook zelf aangaf in de verschillende krantenartikelen die hierover verschenen. De omzendbrief is natuurlijk een stap in de goeie richting, zoals echter eerder al bleek uit verschillende vragen die ik stelde, ageert elk OCMW finaal als een onafhankelijke speler die de omzendbrieven in sommige gevallen naar de letter volgen, in andere gevallen hier nogal creatief mee omspringen.

Beschikt uw administratie over cijfers van het aantal leefloon-gerechtigden die een job geweigerd hebben omwille van religieuze of culturele redenen in 2025 en in 2026 tot op heden?

Hoe reageren OCMW-medewerkers op deze nieuwe omzendbrief? Staan zij hier positief tegenover of toch eerder negatief?

Hoe zal u concreet erop toezien dat de verschillende OCMW's zich ook effectief zullen houden aan deze nieuwe verplichting? Bent u van plan additionele controles door te voeren of zal er toch een centraler toezicht komen?

Zullen er wel nog redenen zijn waarom een leefloongerechtigde kan weigeren om een job aan te nemen, naast billijkheidsredenen zoals bijvoorbeeld zorgtaken/zorg voor een zwaar ziek familielid? Zo ja, welke? Zullen er bijkomende omzendbrieven volgen om de regels nog verder te verstrengen en binnen welke tijdsspanne?

Hoeveel leefloongerechtigden hoopt u opnieuw naar de arbeidsmarkt te begeleiden door deze bijkomende verstrenging en gaat het hier dan vooral over tijdelijke tewerkstellingen of vaste tewerkstellingen? Hoe zal u dit concreet meten?

De **voorzitter**: Ik zal mijn vraag als laatste stellen. Mevrouw Meunier heeft intussen de zaal verlaten. Ook mevrouw Pirson is niet aanwezig. Ik geef dus eerst het woord aan mevrouw Schlitz.

09.02 **Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): *Madame la ministre, les CPAS ont reçu le 30 octobre une circulaire ministérielle annonçant le conditionnement de l'aide sociale de manière encore plus stricte qu'avant. D'après la presse, vous insistez sur la "disposition à travailler" - déjà inscrite dans la loi -, que le bénéficiaire accepte toute offre d'emploi, et accepte toute formation ou horaire adapté. Vous insistez qu'être enceinte, malade, ou en situation d'addiction ne sont pas des raisons suffisantes pour ne pas chercher activement du travail. Si une expertise médicale supplémentaire est nécessaire, ce serait aux frais du CPAS. Les étudiants doivent rester disponibles pour le travail le week-end et pendant les vacances. Vous forcez les étudiants à concerter leur assistant social avant de faire un choix d'études, "réaliste, adapté aux capacités de l'étudiant et augmentant réellement ses chances sur le marché du travail".*

En bref, vous essayez de transformer l'octroi du revenu d'aide sociale - qui, je le rappelle, a pour but de permettre à chacun de mener une vie conforme à la dignité humaine - en outil de pression sur les bénéficiaires. Vous introduisez de graves intrusions dans la vie privée des personnes, qui risquent de briser la relation de confiance entre les assistants sociaux et leurs bénéficiaires.

En outre, les fédérations de CPAS ont découvert cette circulaire par surprise: vous ne les avez pas concertées en amont. Elles s'étonnent également parce que le projet de loi qui réforme les PIIS est actuellement discuté au parlement et couvre ces sujets.

Madame la ministre, pourquoi n'avez-vous pas concerté les CPAS avant de rédiger cette circulaire? Qu'en est-il de la concertation sociale sur ce dossier? Comment sera-t-elle imbriquée avec le projet de loi mentionné? Avez-vous estimé la charge de travail et le coût supplémentaires que ces mesures auront sur les assistants sociaux? Comment justifiez-vous que chaque bénéficiaire devra accepter n'importe quelle offre de travail, même si elle ne correspond aucunement à ses qualifications, ses compétences, et ses intérêts? En quoi les étudiants pourront-ils mieux réussir leurs études s'ils sont obligés de travailler le weekend et les vacances? Comment justifiez-vous l'intrusion du CPAS dans le choix des études des bénéficiaires? Avez-vous mesuré l'impact de ces mesures sur l'augmentation du taux de pauvreté dans la population? À combien de bénéficiaires espérez-vous ainsi couper les aides? Quelles économies espérez-vous réaliser? Je vous remercie.

09.03 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, uw omzendbrief over de interpretatie van een aantal artikelen met betrekking tot de activering van werklozen is niet zo goed geland in het veld. Dat kunt u minstens bevestigen.

Zo goed als elke organisatie van maatschappelijk werkers die ik ken en een heleboel organisaties die ik nog niet kende, hebben mij daarover vrijdag gecontacteerd. Ik veronderstel dat dat ook bij een aantal van u, dus van de drie overgebleven parlementsleden die hier nog aanwezig zijn, het geval is.

Ik heb een aantal technische vragen gesteld die ik hier niet zal herhalen. Ik heb echter ook een aantal praktische vragen.

Ten eerste, hebt u de omzendbrief vooraf afgestemd met een aantal organisaties, zoals de VVSG, die zich in de pers toch heel kritisch heeft uitgelaten, organisaties van maatschappelijk werkers en eventueel individuele lokale besturen?

Ten tweede, uit een artikel in *Het Laatste Nieuws* heb ik begrepen dat er toch enige overeenstemming was met het OCMW van Kortrijk, aangezien een aantal van de particuliere gevallen blijkbaar casussen uit Kortrijk zijn. Graag krijg ik daarover dus wat meer toelichting.

Verder heb ik nog een opvolgvraag. Hoe zult u de technische uitwerking van de omzendbrief bij de OCMW's nagaan en controleren?

09.04 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw

Samyn, mevrouw Schlitz, mijnheer Van Lysebettens, in de wetgeving staat dat er werkbereidheid moet zijn. De beoordeling van de werkbereidheid was in de vorige omzendbrief Maatschappelijke Integratie van mevrouw Lalieux erg beknopt omschreven. OCMW's hadden dus een erg grote interpretatiemarge die tot een gebrek aan houvast leidde. We kregen signalen van het werkveld dat ze concrete handvatten nodig hadden om de strijd voor activering aan te gaan.

La jurisprudence récente en matière de droit du travail a également confirmé l'interprétation plus stricte de cette notion. Il n'est donc pas exact, madame Schlitz, d'affirmer que nous n'avons pas consulté les CPAS. Bien au contraire, le signal nous est notamment venu des CPAS eux-mêmes.

Ik las daarnaast de afgelopen dagen in de pers ook duidelijke verschillen tussen de werkwijzen in de OCMW's in Brussel en Wallonië enerzijds en in Vlaanderen anderzijds. Uit verschillende Vlaamse OCMW's weerklinkt het geluid dat deze aanpassing niet nodig zou zijn, omdat ze al consequent controleren, terwijl in verschillende Waalse en Brusselse OCMW's blijkbaar de vrees groeit dat het extra werklast voor de maatschappelijke werkers met zich zal meebrengen. Dat is duidelijk een andere manier van werken en dat is niet logisch.

Et c'est précisément ce qui m'a amenée à évaluer et à adapter la circulaire. L'adaptation de cette circulaire n'a pas pour objectif de restreindre le bon travail accompli par la grande majorité des travailleurs des CPAS, bien au contraire. Les principales nouveautés sont que les motifs d'équité ne peuvent pas être appliqués de manière trop souple et qu'il convient de mobiliser le potentiel de travail résiduel. Actuellement, l'approche est trop souvent binaire: soit la personne travaille soit elle ne travaille pas. Or il existe de nombreuses situations intermédiaires telles que le travail à temps partiel, le travail adapté ou un autre type de travail tel que le bénévolat, etc.

In de media wordt sterk op de religieuze en culturele billijkheidsredenen gefocust. Er zijn geen algemene cijfers beschikbaar, maar verschillende getuigenissen vanop het terrein tonen aan dat er wel degelijk werk of opleidingen wegens religieuze of culturele redenen worden geweigerd. We kunnen toch niet negeren dat 13,8 % van de inwoners in België niet de Belgische nationaliteit heeft, terwijl dat aandeel onder de leefloners 42 % bedraagt? Dat kunnen we toch niet negeren? In 2025 was 52 % van de vrouwen uit derde landen tussen 25 en 64 jaar inactief.

Een nieuwe studie van het onderzoekscentrum Ugent@Work, van de beste universiteit van dit land, de UGent, die vandaag is verschenen, illustreert dat heel treffend. De werkzaamheidsgraad van niet-Europese migranten ligt nergens in de Europese Unie lager dan in België. Van de 25 bestudeerde landen staan we op de 25ste plaats, op de allerlaatste plaats. Dan hoor ik sommigen hier al denken dat dit komt omdat werkgevers discrimineren, maar diezelfde studie ontkracht dat. De etnische discriminatie blijkt bij ons helemaal niet hoger te liggen dan in andere landen. Ik zeg absoluut niet dat etnische discriminatie mag, maar als dat als reden zou worden aangevoerd voor onze slechte score op het vlak van participatie, dan klopt dat niet, want diezelfde studie toont dus aan dat etnische discriminatie bij ons helemaal niet hoger ligt dan in andere landen. Op Duitsland na scoren we op dat vlak zelfs het best, terwijl we op het vlak van de activering van derdelanders het slechtst scoren.

Volgens diezelfde studie heeft 49,5 % van de vrouwen van Noord-Afrikaanse herkomst geen werk en zoekt er ook niet naar. Dat is dus de helft. De onderzoekers verklaren dat vandaag zelf in *De Tijd* door traditionele rolpatronen in het gezin. Dat is dus een culturele reden. We kunnen en mogen die realiteit niet negeren.

Het advies van de onderzoekers is dan ook heel duidelijk. Zij zeggen dat het nodig blijft om de mensen die hier al zijn beter naar werk te begeleiden. Daarom wil ik elk middel waarover ik binnen mijn bevoegdheden beschik, aangrijpen om die mensen te activeren. Ik wil de werkzaamheidsgraad verhogen. Dat is in ieders belang, niet het minst in het belang van die mensen zelf. Ik noem dat helpen en ik noem dat allerminst stigmatiseren of vijandbeelden creëren.

Ik geef jullie graag een kort citaat mee van een maatschappelijk werker die mij onlangs een e-mail stuurde: "De toekenningsvoorwaarde werkbereidheid is een holle term en voor te veel interpretatie vatbaar. Leg eenzelfde dossier voor aan tien besturen, met elk zijn gekleurd BCSD-comité en de verschillende interpretaties door de maatschappelijk werkers, hoofdmaatschappelijk werkers en juristen van de sociale dienst, dan kom je tot tien andere besluiten. We hopen dan ook dat de toekenningsvoorwaarde werkbereidheid met aandrang onder de loep wordt genomen." Dat zijn dus niet mijn woorden. Uiteraard stond de aanpassing al op onze to-dolijst toen dit bericht binnenkwam, maar het vat de situatie wel heel mooi samen.

Président: Denis Ducarme.
Voorzitter: Denis Ducarme.

Il est impossible d'estimer le nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration qui seront accompagnés vers une réinsertion sur le marché du travail grâce à cette circulaire adaptée.

De timing is niet toevallig, want net op het moment dat er een instroom uit de werkloosheidsuitkeringen is, wil ik onze OCMW's richting geven.

Madame Schlitz, le nombre d'étudiants bénéficiant du revenu d'intégration est en augmentation.

Mevrouw Samyn heeft daar nog vragen over gesteld. Het gaat zelfs over een heel sterke stijging.

Les études constituent un investissement important pour l'avenir et peuvent ouvrir la voie à l'autonomie financière. Cela étant, poursuivre des études ne signifie pas qu'il est impossible de travailler. On peut donc attendre des étudiants bénéficiaires du revenu d'intégration non seulement qu'ils progressent dans leurs études, mais aussi qu'ils fassent preuve de disponibilité au travail lorsque leurs études le permettent, notamment pendant les week-ends et les vacances.

Et comme je viens de vous dire tout à l'heure, même votre propre parti le soutient.

09.05 **Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): (…)

09.06 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: Au moins à Gand!

Le **président**: Oui, c'est vrai. Sur ce plan, vous n'avez pas tout à fait tort, mais ils sont dans le même groupe.

09.07 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: C'est spécial. C'est donc à discuter entre vous.

Mijnheer Van Lysebettens, wat de informatiedeling tussen instanties betreft, onder meer rond eventuele sancties, als een nieuwe cliënt bij een andere instantie een sanctie heeft opgelopen, moedig ik een gegevensuitwisseling inderdaad aan. Dat betekent niet dat de cliënt bij het OCMW een sanctie zal oplopen, maar bij de warme overdracht van dossiers mag men toch verwachten dat zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens worden gedeeld. Het traject van een cliënt begint immers vaak niet vanaf nul.

Wat het resterende arbeidspotentieel betreft, wie om gezondheidsredenen niet kan werken, wordt daar uiteraard niet toe gedwongen, maar een gezondheidsprobleem betekent niet altijd dat iemand helemaal niets meer kan of niet wil werken. Daarom kijken we niet alleen naar de beperkingen, maar ook naar wat iemand wel nog kan. Het is niet omdat iemand last heeft van zijn knieën dat een bureaujob niet meer mogelijk is.

Wat de zwangere vrouwen betreft, trekt u het helemaal op flessen. Ik geef aan dat aangepast werk tot de mogelijkheden zou moeten behoren. Het is niet omdat een zwangere vrouw rugproblemen heeft dat er niets meer kan. Denkt u dat vrouwen het prettig zouden vinden om bij dergelijke problemen, bijvoorbeeld na drie maanden zwangerschap, te horen te krijgen dat ze de volgende zes maanden nutteloos zouden zijn? U bent dan degene die stigmatiseert. Daarnet zat hier een zwangere collega, weliswaar nog geen zes maanden zwanger, maar ze was hier toch.

Les modifications apportées par le projet de loi relatif aux projets individualisés d'intégration sociale (PIIS) et la circulaire à laquelle vous faites référence sont deux éléments distincts. La circulaire relative à la disponibilité au travail renforce l'évaluation d'une condition existante, tandis que la réforme des PIIS entraîne un élargissement structurel de l'accompagnement individuel et du suivi. Cela dit, une coordination claire est nécessaire afin d'éviter des attentes contradictoires et des charges administratives inutiles pour les CPAS.

Tot slot is onze sociale bescherming er voor wie ze nodig heeft, maar tegenover rechten staan ook plichten. We mogen niet aanvaarden dat mensen zich achter excuses verschuilen om niet aan de slag te gaan. In het verleden waren er te veel milderende maatregelen, waardoor werkbereidheid soms bijzaak was in plaats van hoofdzaak.

09.08 **Ellen Samyn** (VB): Mevrouw de minister, in grote lijnen deel ik uw mening en ben ik ook tevreden met uw antwoord. U geeft aan dat er een grote interpretatiemarge bestaat tussen de verschillende OCMW's en dat er vanuit het werkveld concrete handvatten werden gevraagd.

U had het ook over duidelijke verschillen in werkwijze tussen Franstalig België en Vlaanderen, en zelfs tussen de verschillende OCMW's. Daarmee bevestigt u iets waarover ik u al

meermaals heb bevraagd.

Mevrouw de minister, ik heb het al vaak aangegeven: het Vlaams Belang staat vanzelfsprekend achter elke verstrenging van het leefloonsysteem. In het verleden werden leefloongerechtigden te vaak binnen dat systeem gelaten. Voor veel mensen was het leefloon eerder een eindhalte dan een tijdelijk vangnet. Het is dan ook goed en begrijpelijk dat daar eindelijk iets aan wordt gedaan.

Ik blijf echter bij mijn eerdere standpunt. Maatregelen die finaal niet meetbaar zijn, zijn natuurlijk geen sluitende maatregelen. Het probleem blijft dat de OCMW's – en ik wijs daarbij uitdrukkelijk naar Brussel en Wallonië – finaal beslissen en dat de controles vanuit het federale niveau momenteel toch te beperkt blijven.

Wat het Vlaams Belang betreft, zou de beste oplossing zijn om de bevoegdheid over maatschappelijke integratie over te hevelen naar de gewesten, dat weet u, mevrouw de minister. Ik zie dat jammer genoeg niet onmiddellijk gebeuren binnen deze regering. Daarom is voldoende controle op de besteding van die federale middelen een absolute noodzaak, anders blijft het allemaal een maat voor niets

09.09 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, u zegt dat u signalen uit het werkveld hebt ontvangen en dat u daarom met deze omzendbrief komt. De reacties op die omzendbrief tonen echter aan dat het antwoord niet is doorgesproken, zelfs niet met de koepelorganisaties. Ik vind dat toch vreemd. De VVSG, die alle OCMW's in Vlaanderen vertegenwoordigt, laat zich daar zeer kritisch over uit. Dat lijkt me geen goede zaak. Zelfs als men zou kunnen zeggen dat enige uniformiteit in het beleid nodig is, dan nog is afstemming met het middenveld ter zake van belang. De technische vragen die ik heb gesteld, zijn ook allemaal uit die hoek afkomstig. U kunt dus wel zeggen dat ik het op flessen trek, maar het gaat om vragen die in het werkveld leven.

Ik begrijp uit uw antwoord dat de gegevensuitwisseling met andere overheidsdiensten an sich niet over een uitsluitingscriterium gaat, maar eerder kadert in een administratieve uitwisseling van gegevens. Daar neem ik akte van. Weet echter dat die vrees bij heel veel mensen leeft. Mevrouw Debast, de voorzitter van de VVSG, heeft die vrees publiekelijk geuit in haar reactie op deze omzendbrief. Ze ziet daarin een zeer gevaarlijk hellend vlak.

Met betrekking tot zwangere vrouwen denk ik dat u het op flessen trekt. In uw omzendbrief schrijft u letterlijk dat vrouwen die fysiek niet in staat zijn om bepaalde activiteiten uit te voeren, het advies kunnen krijgen om aangepast werk te doen. Mijn commentaar daarop is dat dit voor al die vrouwen niet mogelijk zal zijn. Wie een fysieke job heeft, kan niet van vandaag op morgen parlementair assistent worden of voor een kabinet gaan werken. Als men die skills niet heeft, zal dat voor veel vrouwen nog steeds betekenen dat ze niet in staat zijn om te werken.

Ik meen tussen de lijnen te kunnen lezen dat ook u dat niet als een uitsluitingscriterium beschouwt. Toch lijkt het me nuttig om dat nog eens te expliciteren. Daarom denk ik dat het ook voor toekomstige omzendbrieven zeer nuttig is om het antwoord wel degelijk af te stemmen met de koepelorganisaties en met de mensen op het terrein.

09.10 **Anne Pirson** (Les Engagés): Merci madame la ministre. Je suis arrivée un peu tard et je n'ai pas tout entendu, mais je lirai le compte rendu. En tout cas, pour nous, ce qui importe est que les CPAS soient consultés en amont et en aval. Et nous serons aussi attentifs aux orientations complémentaires pour toutes les situations particulières.

Je vous remercie, et je comptais demander qu'on s'en réfère à ma question écrite, si c'est possible.

Le **président**: Non, ce n'est pas possible. Désolé, madame Pirson.

09.11 **Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): Madame la ministre, vous nous dites avoir consulté les CPAS. Or les CPAS wallons affirment dans la presse: "Nous regrettons de ne pas avoir été consultés, d'autant que cette circulaire a un énorme impact sur la première ligne sociale." Ils relèvent aussi un durcissement de ton de la part de la ministre. Les CPAS bruxellois s'interrogent sur les conséquences de ce durcissement: "Nous continuons à partager l'objectif d'accompagner les bénéficiaires avec la formation et l'emploi, lorsque cela est possible. Mais nous pouvons rester inquiets de certaines orientations, lesquelles risquent de méconnaître des réalités sociales vécues par de nombreuses personnes". Alors, qui ne dit pas la vérité entre les deux, madame la ministre?

Vous nous affirmez ici que vous avez consulté les CPAS sur cette circulaire en amont, avant son

envoi. Non?

09.12 **Anneleen Van Bossuyt**, ministre: Je n'ai jamais dit cela.

09.13 **Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): Ah, nous sommes donc d'accord! Alors, vous ne vous êtes pas concertée avec eux.

Nous relirons le compte rendu, parce que, pour moi, vous avez dit que ce n'était pas vrai et que vous les aviez consultés. Donc, il va falloir être claire. Mais, maintenant, vous me confirmez donc que ce n'est pas le cas. Soit!

Je comprends mieux le contexte de cette circulaire qui s'ajoute à un projet de loi, car c'était quand même assez spécial. Il y a eu plusieurs sorties dans la presse, où l'on a fait pas mal de show sur le dos des plus fragiles de notre société. Au lieu, par exemple, de s'inquiéter des fraudeurs fiscaux qui nous coûtent des milliards, on s'en prend à des personnes qui sont en situation d'assuétude et à des étudiants qui essaient, vaille que vaille, de réussir leurs études. En vérité nous aurions tout intérêt à ce qu'ils terminent rapidement leurs études pour pouvoir travailler et donc être rentables.

Ici, nous assistons à une stratégie de fuite en avant, de course derrière le Vlaams Belang. Je le comprends maintenant. Vous nous sortez des chiffres sur le taux d'insertion socioprofessionnelle des personnes non belges, non européennes. Parlons-en! En synthétisant six études belges menées entre 2010 et 2024, les chercheurs de l'UGent observent que les candidats originaires du Moyen-Orient ou d'origine nord-africaine reçoivent en moyenne 27 % de réponses positives en moins que le groupe majoritaire, tandis ceux d'origine turque 18 % en moins. Donc, il s'agit manifestement de discriminations. D'autre part, ces chiffres ne disent rien de la présence de ces personnes dans les CPAS. Bref, vous établissez une corrélation qui ne ressort pas de cette étude.

Par ailleurs, que fait ce gouvernement pour lutter contre les discriminations raciales? La N-VA a passé son temps ces dernières années à bloquer toute avancée en matière de lutte contre le racisme et contre les discriminations, en bloquant l'adoption du Plan d'action national contre le racisme (NAPAR) sous la précédente législature, en cassant le Centre interfédéral pour l'égalité des chances (UNIA), en se battant contre lui, donc en cassant le thermomètre des discriminations et en recréant son propre organisme, en disant que la Flandre le fait mieux, alors que cet organisme coûte cinq fois plus cher que la contribution que la Flandre payait avant.

Aujourd'hui, avec cette mesure, on est dans la pure hypocrisie et dans le pur populisme. Merci, maintenant j'ai mieux compris d'où venait toute cette mascarade.

Enfin, il est évident qu'une femme enceinte a un potentiel de travail. Mais quel employeur va engager une femme enceinte au CPAS? Sur le marché de l'emploi actuel, qui est saturé, je pense qu'une femme enceinte au CPAS va se heurter à des difficultés monstrueuses pour s'insérer sur le marché du travail. Je pense que nous sommes tous d'accord sur ce constat. Par conséquent, le fait que cette personne subisse une sanction parce qu'elle n'arrive pas à s'insérer sur le marché du travail constitue, pour moi, un grave problème.

Le **président**: Voilà qui conclut nos travaux dans la bonne humeur! Merci à tous.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 15 h 58.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.58 uur.